บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาคุณภาพของคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังจากครูผู้สอนใช้คู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา จำนวน15 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 และครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 คน ซึ่งมีขอบเขตด้านเนื้อหาในการจัดทำคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยาและได้กำหนดแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชนซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2551 มาตรฐาน และตัวชี้วัดใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และนำมาสร้างคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ในหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ผ้าทอดีที่ศรีถ้อย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย คู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย โรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย แบบประเมินคุณภาพคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย โดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ประเมิน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน ที่ครูผู้สอนได้จัดทำขึ้นหลังจากที่ครูนำคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนโรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ไปใช้กับประชากร และแบบประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีต่อคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนโรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผู้วิจัยได้ทำการสร้างเครื่องมือและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกวิเคราะห์ คือ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยความถี่และร้อยละ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังจากครูผู้สอนใช้คู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย วิเคราะห์โดยใช้ร้อยละเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ความพึงพอใจต่อคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย และผลการศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อหาคุณภาพคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

พบว่า คู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังจากครูผู้สอนใช้คู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังจากครูผู้สอนใช้คู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มีผลสัมฤทธิ์ร้อยละ 84.26 แสดงว่า การใช้คู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ที่กำหนดร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม และมีนักเรียนร้อยละ 100 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนโรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

พบว่า ครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนโรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.60 – 5.00 และมีความพึงพอใจด้านเนื้อหาสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพของคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนโรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายในภาพรวมเหมาะสมมากที่สุด ผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. คู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการดำเนินการจัดทำคู่มือบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีการพัฒนาที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มจากการวางแผน อาศัยความร่วมมือในการปฏิบัติงานจากคณะครูทุกท่าน มีการสร้างแผนการสอนที่ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาบูรณาการทั้งหมด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

และมีการประชุมชี้แจงความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ลงมือใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนและตรวจสอบประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนพร้อมทั้งร่วมกันสรุปหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้คู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารแหล่งเรียนรู้ในชุมชนตามกระบวนการบริหารวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (Deming Cycle) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 84-93) ได้สรุปไว้ว่า 1. สถานศึกษามีการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ (Plan) กำหนดนโยบายการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจัดทำแผนงานพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ และสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรของ โรงเรียนและชุมชน 2. ดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ (DO) จัดตั้งคณะผู้รับผิดชอบแหล่งการเรียนรู้ สำรวจวิเคราะห์ความพร้อมของแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน กำหนดแหล่งการเรียนรู้และจัดระบบสารสนเทศ สร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ใช้แหล่งการเรียนรู้ตามแผนที่วางไว้ 3. ตรวจสอบ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ (Check) โดยโรงเรียนกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการนิเทศ ตรวจสอบ และติดตามการพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไข ปัญหาอุปสรรคในระหว่างการดำเนินการ 4. ประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้ (Act) กำหนดให้มีการประเมิน ทบทวน ปรับปรุงกระบวนการดำเนินการเพื่อให้เกิดการพัฒนาและใช้แหล่งการเรียนรู้ตามแผนหลักและแนวดำเนินการ

นอกจากนี้คู่มือการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยคำนึงถึงหลักการการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะความรู้ ความสามารถและทักษะที่จำเป็นบนพื้นฐานที่ให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองตามแหล่งเรียนรู้และสื่อต่างๆเน้นให้ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนที่มีความหลากหลายและมีการบูรณาการสหวิทยาการหรือบูรณาการข้ามสาระวิชาทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 190) ได้สรุปไว้คือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นกระบวนการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้และสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถตอบสนองความสามารถของผู้เรียนซึ่งมีหลานด้านได้ เช่น ความสามารถทางภาษา คณิตศาสตร์ ความคล่องแคล่วของร่างกายและความเคลื่อนไหว ดนตรี สังคม ความรู้ ความเข้าใจตนเอง สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในโลกของการเรียนรู้ยุคข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับอำนวยพร ช่วยเอี่ยม (2548 : 19)ได้อธิบายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยครูเป็นเพียงผู้จัดประสบการณ์และชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางสามารถค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ประกอบกับเน้น

ผู้เรียนให้มีทักษะกระบวนการ และมีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งครูจะต้องจัดบรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ควบคู่ไปกับการปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยมและจริยธรรมที่ถูกต้อง เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังจากใช้คู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมมีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 84.26 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ เนื่องจากนักเรียนมีความสุข สนุกสนาน ได้สาระการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรในลักษณะองค์รวม การใช้แหล่งเรียนรู้มาประกอบการจัดการเรียนการสอน ส่งผลทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัยและด้านทักษะพิสัย ตรงตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานที่กำหนด สอดคล้องกับแนวคิดของยุพิน อินทะยะ (2551:197) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรในลักษณะองค์รวม ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นและมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพตนเอง มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นผู้เรียนมีลักษณะเป็นคนช่างสังเกต รู้จักวิเคราะห์ กล้าคิด กล้าพูด ปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการใช้แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นและสามารถสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่านใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และรักการศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ปฏิบัติงานได้อย่างมีระบบ รู้จักการวางแผน วิธีการดำเนินงานตามแผน การปรับปรุง พัฒนางาน และการสรุปรายงาน สามารถทำงานกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันและเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคต มีความรักและภูมิใจในท้องถิ่นของตน อนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น หวงแหนแหล่งทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นและยังสอดคล้องกับแนวคิดของยนต์ ชุ่มจิต (2547 : 1 - 8) กล่าวไว้ว่า แหล่งความรู้ทุกประเภท หากผู้ใช้รู้จักเลือกใช้ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ในทางสร้างสรรค์แล้ว จะก่อให้เกิดคุณประโยชน์มากมาย เช่นครูและนักเรียนสามารถนำความรู้จากชุมชนมาปรับปรุงการเรียนการสอนได้ ช่วยบรรเทาการขาดแคลนแหล่งความรู้ และสื่อการเรียนการสอน ช่วยทำให้การเรียนการสอนน่าสนใจมากขึ้น ช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้กับครูและนักเรียน ช่วยพัฒนาหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน ช่วยทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จจากการเล่าเรียนอย่างสูง ช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจคุณค่าของงานต่าง ๆ ช่วยให้

ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมเข้าใจวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ช่วยฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามให้กับผู้เรียน ช่วยฝึกความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายให้กับผู้เรียน ช่วยพัฒนาปัญญาให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างการเรียนการสอนกับชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนและชีวิตประจำวัน และผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทรา อ่อนระหง (2550) ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นสื่อ หน่วยการเรียนรู้ "บ้านหลวงของเรา" ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหลวง สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 และศึกษาเจตคติของนักเรียน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นสื่อ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน งานวิจัยของนริศรา มหาวรรณ์ (2550) ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เป็นสื่อ เรื่อง เมี่ยงบ้านโป่งน้ำร้อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 ผลการวิจัย พบว่าแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เป็นสื่อ เรื่อง เมี่ยงบ้านโป่งน้ำร้อนทั้ง 8 แผนมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง เมี่ยงบ้านโป่งน้ำร้อนที่เรียนโดยใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เป็นสื่อมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่โรงเรียนตั้งไว้ ในด้านเจตคติของนักเรียนมีระดับเจคติในเชิงบวกทั้งในด้านบทบาทผู้เรียน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านบทบาทของครูผู้สอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน และงานวิจัยของสุนิสา วิชัยวงษ์ (2549)ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยซึ่งประกอบด้วยครู นักเรียนและวิทยากรท้องถิ่นต่อการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โรงเรียนบ้านหนองไฮขามเบี้ย ตำบลบ้านแฮด กิ่งอำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 83.03 ซึ่งผ่านเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียน คือร้อยละ 70

3. ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนโรงเรียนศรีถ้อยสุนทรราษฎร์วิทยา อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงรายในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ4.66 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความพึงพอใจด้านเนื้อหาสูงที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 เนื่องมาจากคู่มือมีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ถูกต้องชัดเจนมีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ทำให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและเข้าใจง่าย การจัดทำคู่มือการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสำหรับครูที่มีการกำหนดองค์ประกอบและขั้นตอนการใช้คู่มือบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้

ในชุมชน ซึ่งประกอบด้วยคำชี้แจงในการใช้คู่มือหรือแนวทางปฏิบัติ มาตรฐานและตัวชี้วัด เนื้อหาสาระที่สำคัญในการสอน กระบวนการ วิธีการ กิจกรรมการสอนและการใช้สื่อ การวัดและประเมินผล ความรู้เพิ่มเติมการเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ แหล่งข้อมูลและแหล่งอ้างอิงที่สามารถศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมได้อีกต่อไป เพื่อให้คู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนมีความน่าสนใจและง่ายต่อการนำไปใช้ สอดคล้องกับแนวคิดของดารณี กาญจนะคุ้มสิน (2547 : 40-41) สรุปลักษณะที่ดีของคู่มือ ควรมีเนื้อหาถูกต้อง ครบถ้วน ตรงตามวัตถุประสงค์และเหมาะสมกับผู้นำไปใช้ การจัดลำดับเนื้อหา นำเสนอเป็นขั้นตอน และสร้างความเข้าใจง่าย รายละเอียดในคู่มือต้องชัดเจน ทันสมัย เข้าใจง่าย ผู้ศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติได้เอง และรูปแบบคู่มือต้องมีความสวยงาม ทนทานต่อการนำไปใช้ อีกทั้งคู่มือมีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับเนื้อหาหลักสูตรจึงทำให้ผู้เรียนสามารถศึกษาและเข้าใจได้ง่ายขึ้นซึ่งสอดคล้องกับอนุชิต เชิงจำเนียร (2545:22) อธิบายสรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบของคู่มือ ต้องเขียนให้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับเนื้อหาสาระในหลักสูตร เพื่อให้เกิดความรู้ แนวทางและข้อเสนอแนะแก่ผู้ศึกษาได้ปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การเรียนการสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรภา ชูช่วย (2547) ได้ศึกษาผลประเมินการใช้หลักสูตรบูรณาการหน่วย "เกาะเสือบ้านเรา" พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการใช้หลักสูตรบูรณาการหน่วย " เกาะเสือบ้านเรา" อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.8

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

1. การจัดทำคู่มือบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ครูผู้สอนควรอาศัยความร่วมมือการทำงานเป็นทีม ต้องมีการประชุมวางแผนวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดเพื่อนำมาจัดทำหน่วยการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชน จึงจะทำให้การจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนมีประสิทธิภาพ

2. ในการจัดทำคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นการนำเนื้อหาวิชาที่มากกว่า 2 วิชาขึ้นไปและนำมาจัดการเรียนรู้ภายใต้หัวข้อเดียวกัน ดังนั้นครูผู้สอนควรจะวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ให้เข้าใจอย่างถูกต้อง จึงจำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบการสร้างหน่วยการเรียนและการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ในคู่มือบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

3. ผู้ที่จะนำคู่มือการบริหารจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนไปใช้ควรศึกษาและทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้ชัดเจน เช่น กระบวนการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์จริง การศึกษาสถานที่จริงให้แก่ผู้เรียน จะช่วยให้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน และเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

1. ขยายผลจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ให้แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในชุมชน และใช้สอนทุกชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักเห็นความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ที่หลากหลาย

2. ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ระบุไว้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา เพื่อความสะดวกในการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนในครั้งต่อไป